

Gândirea laterală- aplicații în grădiniță

Prof.Trandaf Ana
GPN Sf. Treime, Rădăuți

Termenul de gândire laterală a apărut în 1967 și își propunea să desemneze un proces sistematic de a gândi, depășind tiparele limitative ale gândirii logice. Gândirea laterală se ocupă cu generarea de idei noi, cu spargerea barierelor conceptuale ale vechilor idei, este în strânsă legătură cu creativitatea, cu abilitatea de a utiliza șansele care se ivesc, de a vedea oportunitățile din greșeli, în loc de scoate greșelile din orizontul atenției. Gândirea laterală este abilitatea de a gândi creativ, de a ieși din zona confortului mental, presupune renunțarea la limite, la modul de gândire tradițional, logic, pe verticală și eliminarea prejudecăților.

Această trăsătură de personalitate este un atu important, indiferent de priorități, ocupație sau vârstă. Gândirea laterală are deci legătură cu intuiția, creativitatea și dispoziția. Este un alt mod de a gândi, de a ne folosi mintea, care urmărește schimbări în percepții, concepte și idei prin utilizarea unor instrumente specifice. După ce înveți tehnicile de gândire laterală, se pot rezolva probleme cărora prin metode obișnuite nu le-ai găsit rezolvarea, dobândind abilități cum ar fi:

- privești lucrurile din mai multe perspective
- ai abilitatea de a gândi altfel decât critic și analitic
- crezi noi produse

Prezint câteva tehnici de gândire laterală care pot fi folosite și în perioada preșcolară, adaptate desigur nivelului de vârstă al copiilor. Pot fi aplicate cu succes în toată paleta activităților desfășurate în grădiniță, valorificând în mod creativ timpul didactic și interacțiunea cu cei mici.

1. Tehnica abordării inverse

Exemplu: Grupa mare- DȘ – Reguli de comportament ecologic

- Se observă imagini cu zone naturale poluate (margine de pădure, mal de apă)
- Se discută motivele și oamenii care au generat asemenea situații și despre cum se simt ei când văd aceste imagini
- Se stabilesc reguli simple de comportament ecologic pentru ca pământul să nu mai sufere și oamenii să nu se mai îmbolnăvescă

2. Tehnica schimbării perspectivei

Exemplu: Grupa mare- DLC -poveste cu început dat (sarcina didactică- să găsească posibile continuări ale poveștii)

ALA -centru Bibliotecă- joc Să schimbăm povestea (sarcina- să găsească alte finalurile pornind de la schimbarea unui moment al poveștii)

3. Tehnica ieșirii în afara tiparului – se pleacă de la întrebarea -De ce? Și se dă posibilitate copiilor să dea răspunsuri originale

Exemplu: Grupa mare ALA (ADP, DȘ, DEC....)

-De ce vine iarna?

-De ce este zăpada albă? De ce nu este albastră?

-De ce nu sunt roțile mașinilor pătrate?

-De ce nu se mișcă copacii? Ce s-ar întâmpla dacă s-ar putea deplasa?

4. Tehnica negativului fotografic (sarcină didactică- să descrie obiectul prin ceea ce nu este)

Exemplu: Grupa mare- DEC- Ariciul (nu este mare, nu este verde, nu este acoperit cu blană....)

5. Tehnica asocierii îndrăznețe – este folosită cel mai des de copii în jocurile lor, spre exemplu când cântă la o lingură, desenează animale mici cu picioare mari, cutia de creioane poate deveni o mașină

6. Tehnica întrebărilor în cascadă sau în rafală

Exemplu Grupa mare- ADP, ALA..(sarcină didactică –găsirea de răspunsuri la întrebarea :Ce-ar fi dacă?, Ce s-ar întâmpla dacă?, Ce crezi că ...?, Ce crezi că face Moș Crăciun în noaptea de ajun? El are concediu? Unde își petrece concediul? Cu ce circulă? Ce îi place să mănânce?)

Dacă gândim lateral nu ne impunem punctul de vedere ca fiind singurul corect. Nu ne certăm cine are dreptate și cine nu, nu punem etichete, nu avem schimburi de vorbe ce pot supăra. Acceptăm variantele copiilor și ne dăm seama că uneori ei sunt cei care fac o bună alegere, ei au idei originale. Învățăm să considerăm orice variantă posibilă și interesant modul în care vede altcineva aceeași situație.

Important este să fim deschiși, creativi și să acceptăm că fiecare copil este unic, interesant, intuitiv, dornic să cunoască tot mai mult, raportând totul la propria persoană.

Bibliografie:

-*** Curriculum pentru educația timpurie, aprobat prin OMEN nr. 4694/ 2019;

-<https://www.bellanima.ro/gandirea-laterala-in-dezvoltarea-creativitatii/>

-<https://iteach.ro/experientedidactice/despre-gandirea-laterala-aplicatii-in-educatie>